

MASSAKULTTUURI JA MIELIHYVÄN ESTETIIKKA

"Hetken Hämähäkkimies leijui aaltoilevissa usvapilvissä, sitten pimeyden läpi kantautui tukahtuneita toiminnan ääniä...vastahakoisesti hän ponnisteli takaisin valoon...

KINGPIN (vikisevästä, kaikkien inhoamasta pennusta kehkeytynyt maailman voimakkain rikollisliigan pomo): -Tervetuloa takaisin maailmaan, Hämähäkkimies! (*Tähtiä*) Älä välitä käsistä ohimoil-lasi! (*Käsiä ohimoilla*) Ne vain tarkastavat, että johdot on oikein kytketty! (*Johtoja Hämähäkkimiehen otsalla, ohimoilla ja rinnassa*) Emmehän halua minkään menevän vikaan! (*Piuha navassa, Hämähäkkimiehen tyhjä katse jännittyneen niskan varassa kuin prenataalisen vaiheen mykkä huuto*)

HÄMÄHÄKKIMIES: -Puhu vain omasta puolestasi! Miksi minut on si-dottu tähän härveliin? (*Jännittyneet säkenet sinkoilevat*)

KINGPIN: -Huomaatko mitä vieressäsi on, Hämähäkkimies! Joko ym-märrät? Aiomme viedä kalleimman aarteesi...jotta HÄN palaisi elämään...ME VARASTAMME ELÄMASI!" (*Varastavat elämän*)¹

Tarkoitus oli tehdä tästä journalismin estetiikan teemanumero, toisin kävi: tuli massakulttuurin psykoanalyttinen teemoitus. Mutta kaikki liittyy kaikkeen, kuten tulette jälleen huomaamaan...

Frankfurtilainen tuttavamme tämän vuoden ykkösnumerosta, *privat-dozent* Dieter Prokop, availee tällä kertaa eteemme muutamia sivuja massakulttuurin psykoanalyttisesta kieliopista ja pyrkii osoittamaan, mitkä tekijät saavat massakulttuurin kuluttajien mielenvireen väräh-telemään *lumon* ja *tylsyyden* oskilloskoopissa: "Ihmiset ikäyestyvät analyysin puutteeseen...lumoutuvat, maistavat hitusen tukahtunutta fantasiaa, tuntevat itsensä turvallisiksi keskiarvotunteiden aallo-kossa ja kokevat jokaisena tv-iltana uudestaan vakioskeemojen ja toistuvien muotojen myötä, että yhteiskuntajärjestys vallitsee vielä..."

Prokop kritisoi artikkelissaan massakulttuurin kritiikin kehitty-mättömyyttä. Sama rydyttää tanskalaisen filologin Bent Fausingin artikkelia, jossa rikasteet löytyvät Prokopin tavoin psykoanalyysin kosteista kellarivarastoista. Fausing vain vie tarkastelunsa pitem-

¹Hämähäkkimies 9/1980. Mk 4,70.

mälle. Hänelle massakulttuurin käyttöpohja löytyy lapsuudenajan tyydytysmuotojen korvikkeista. Massakulttuurin tarjoama esteettinen lumo on tapa elää uudestaan primaarisosialisaation nautintoa ja mielihyvää.

Mihin me tällä numerolla kurkoittelemme? -Tiedotusopin tutkimuskohteen kokonaisempaan haltuunottoon, paljaan yhteiskunnallisen rikastamiseen, Hämähäkkimiehen kärsimysten moraalisen tuomitsemisen sijasta niitten prosessien ja rakenteiden hienosyisempään analyysiin jotka sittenkin virittävät mieltämme ahmiessamme kaavoittuneita massakulttuurituotteita...

Jukka Haapasalo